

REDACTIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori aefrancate nu se primesc.

Preocupări culturale.

Imprejurarea că suntem de două confesiuni, o știm cu toții, aduce cu sine o mulțime de rele. Îndeosebi când din parte mai înaltă se pune la cale câte o campanie proselitică.

Lui D-zeu mulțumită, d'o vreme încoaci trăim mai în liniște. Socialismul a dat de lucru căpeteniilor ambelor biserici române, așa în cât ori cât ar fi de zelos un prelat ori altul, nu-l mai poate ajunge vremea și pentru a face proseliți, ci se bucură dacă își poate păzi în întregime turma ce i-s'a încredințat spre păstorire.

Să profităm deci și unii și alții de calmul în care ne găsim și din fenomenele ce se ivesc să căutăm a trage cuvenita învățătură.

Vom fi de acord cu toții în constatarea, că tulburările religioase n'au fost spre întărirea nici unei biserici. Că una ori alta *confesiune a câștigat câte-va sute de suflete*, asta nu va să însemneze întărire: când noi proseliți sunt niște răsculați, cari și în sinul noii lor biserici numai germenii distrugerii îl vor duce. *Și la tot cazul pentru neam sunt o slăbire aceste frământări.* Pentru-că nu de convingeri religioase și precepte morale se conduc cei ce-și schimbă confesia, ci pretutindeni patimii lumesti, pricinii de tot străine bisericii sunt la mijloc.

În enciclica sa dată acum, cu prilejul serbării în memoria papei Grigoriu-cel-mare Piu X scrie:

«Vremile d'acum sunt mult mai grave de cât epoca lui Gregoriu. *Popoarele au obosit în sbuciumul vieții.* Azi nu mai e vorba simplu de erezi. Ci securea lovește acum la rădăcina arborelui numit — biserica.»

Va să zică și puternicul papă nu de cele curat spirituale își teme biserica, ci învâlmășeala, sbuciumul vieții de toate zilele îl preocupă, deoarece-ee în vremurile noastre, într'adevăr, agitațiunile și frământările vieții profane sunt cele ce tulbură viața bisericească. Azi creștinii nu se mai ceartă pentru chestiuni de rit, se tulbură însă adînc, în cât ani trec până să se potolească valurile, dacă n'au reușit să cadă la pace asupra chestiilor *administrative*, de pildă: cine să le fie episcop, protopop ori preot, ba chiar alegerii de învățători învrăjesc pe fiii aceleiași comune, pe frați d'același sânge.

Stăm lângă o episcopie cu întinse hotare. Și zilnic vedem *deputațiuni*, pela aulă. Toate nu din motive religioase pornesc la drum, ci exclusiv din cauze foarte profane... S'a întemplat ca o deputațiune să vină a ruga pe capu Diecesei să nu dea curs unei sentințe definitive a celui mai înalt for bisericesc și din vorbă 'n vorbă a ieșit la iveală, că cel-ce purta cuvîntul, de trei ani nici nu fusese la biserică... Am auzit cerînd cruce pentru preot certat cu sfințele canoane. Și când am întrebat despre cauza

alipirii către acel preot, am aflat că nu virtuțile, ci slăbiciunile preotului leagă pe credincioși.

Și refrenul la toate este: Dacă nu, apoi trecem la unire!...

A ajuns sfînta unire un mijloc de a terorisa în sânul bisericii ortodoxe naționale române, așa că dacă s'ar găsi prelați slabi și consistoare timide, ar fi vai și amar de administrația bisericească. Chiar erii citiram în unul din ziarele maghiare locale că s'ar fi supărat rău credinciosii (?) unei parochii din apropiere și amenință cu trecerea la unire din cauză că un venerabil comisar consistorial n'a vrut să înjosească sfînta maică biserică alegînd preot sub teroarea celor adăpați la birtul din colț.

Și tot așa: cu trecerea la ortodoxie amenință gr-catolicii când nu li-se face ceva pe voie.

Nu e bine așa. Pentru-că încuragiându-se ori chiar punându-se la cale dintr'o parte ori alta ast-fel de porniri (în cazul citat stă în dos un preot slab încurajat de un francmazon care s'a lăpădat de biserică), în ambele biserici române viața de toate zilele ar determina-o elemente neserioase, ca să nu folosim un cuvînt mai aspru, ear nu morala eternă, sprijinită pe cele trei temelii creștine: dragostea, credința și nădejdea...

D'aceea ar fi epocal lucru ca prelații români de ambele confesiuni să se sfătuiască între sine și să cadă la învoială asupra unui procedeu care să fie un zăgaz în calea elementelor turbulente... Azi trece adică or-

RIVALII

Roman de Max Kempner Hochstädt.

I.

La balul strălucit pe care-l dădea consulul danez în fie-care an au stat prima oră față în față. În acea mare de lumină, în simfonia de colorii, de dantele, catifea și foșnet de rochiile de mătăasă, acolo au văzut frații pentru prima oră pe Gerda de Hedberg.

Cei doi Steinbrück erau dintre cele mai marcante figuri ale societății din capitală.

Unul era mai bătrîn decât celalalt cu o jumătate de oră; au crescut împreună René și Roderich, și din ce creșteau, asemănarea dintre ei devenea tot mai uimitoare. Se asemănau nu numai în trăsăturile feței și în maniere, ci în toată a lor faptură, în modul gândirei, în sentimente.

Și aceasta asemănare mare a adus cu sine că li-s'a dat supra numirea onorifică de „Dioscurii”. Numai într'un punct s'au deosebit în opinii, când ei adevărat părăsind școala, au trebuit să se decidă pentru o carieră oare-care. Unchiul, un colonel bătrîn moros, care le deveni tutor, murindu-le părinții, curînd unul după altul, îi puse să-și aleagă carieră după plac.

René s'a decis să studieze dreptul pentru-că apoi să îmbrățișeze cariera diplomatice, până când Roderich simția atragere pentru studiul medicinei. Ambii s'au pus cu tot focul tinereții pe studiu. René cerceta foarte diligent seminarul oriental, unde se ocupa de limbele afri-

cane, avînd o deosebită plăcere pentru serviciul de colonii.

Roderich își făcuse examenul de stat până când René servea deja de doi ani ca referent la judecătoria de unde a fost apoi numit referent ajutător la specialitatea lui, — când le aduse destinul în cale pe Gerda de Hedberg. Pe blonda Gerda, cu o fermecătoare față rococo, care contrasta admirabil cu genele lungi mătăsoase ce-i umbreau ochii.

În seara aceea când i-au fost prezentați frații, cu plăcere privi Gerda la staturile imponente a tinerilor, și când muzica începu, se plecă cu transport în dans pe brațul lui René.

Aproape toată seara a dansat Gerda numai cu cei doi frați, când cu René eînd cu Roderich; și ședea Gerda singură la locul ei și Dioscurii ședeau lângă dînsa, espunîndu-se la priviri din toate părțile și observări diferite.

Trifoliul deșteptă în curînd interesul general, se auzeau observări ironice cari au ajuns în sfîrșit și la urechile bătrînului domn de Hedberg, care ședea într'o odă laterală la iubitul lui taroc în care făcuse tocmai un pagot ultimo. După terminarea jocului se decise să vază de fiică-sa și plecă cu pași măsurați în sală.

Domnul Hedberg era pretutindenea cunoscut ca mare proprietar și petrecea iernile de regulă în residență, ținînd locul de „garde des dames” fiicei sale, petrecînd-o la toate petrecerile, dar unde se n'țelege o mică parte de taroc îl atrăgea poate în mare parte. Domnul Hedberg își iubea fiica cu gingășie, numai una îi făcea grije: aversiunea contra căsătoriei ce după părerea lui era de tot nemotivată. Dînsul

ar fi văzut cu plăcere căsătoria fiicei sale cu vreunul din cavalerii străluciți cari îi cercetau casa zilnic.

Hedberg era însuflețit pentru nobilimea superbă și istoria bogată a strămoșilor săi precum și însuși rolul impunător ce-l avea în elita societății, au contribuit să-i mărească această însuflețire. Inzădar a încercat însă dînsul să răsădească aceasta și în sufletul Gerdei. Dînsa însă prin cetirea multor cărți moderne a ajuns la idei mai libere, cari o făceau să nu fie atât de mult la aristocrație, așa în cât tatăl ei nu fără dreptate putea să aibă teamă că dînsa la alegerea fiitorului ei soț, s'ar putea „coborî”.

Din acest motiv important, dînsul încunjura cu îngrijire ori-ce contact cu cercuri democratice.

Destul de rezervat primi dar și pe cei doi tineri pe cari îi prezentă Gerda și-i aduse aminte că ar fi timpul suprem să plece căci pe mîne seara sunt ear invitați la ambasadorul rusesc.

Fără a mai aștepta contrazicerea Gerdei, îi luă brațul și-și luă adio dela cei doi tineri cu o înclinare rece. Gerda însă le strigă cu vioiciune:

„D-Voastră vedeți ce strict e tata cu mine. Totuși înainte de a pleca de aici, mă îndeamnă ceva să vă spun că rar mi-am petrecut atât de admirabil la un bal”.

„Dar Gerda” zise domnul Hedberg cu reproș.

„Dar tată” replică ea ștregărește. „Tu asta nu o poți de loc judeca, tu șezi doar' totdeauna la tarocul tîu!”

todoxul la unire, pentru-că nu i-s'a făcut pe voie, nu s'a tolerat vre-o ilegalitate... Dar cine garantează că mâne aceleași imbolduri nu îl vor ridica în contra bisericii care l'a primit?!...

N'ar fi păcat neiertat să li se deie atenție unor astfel de răsvrători? Nu se impune oare ca o supremă datorință prelaților noștri ca îndeosebi în aceste vremuri grele, când până și papa își teme biserica, să vegheze ca în nici o biserică să nu fie tolerată nici un fel de patimă condamnată, ci toate momentele vieții bisericești să cuprindă numai triumful dreptății, și tot ce se face să purceadă dintr'o înaltă preocupare pentru binele național?!...

Suntem *Români*, chiar înainte de a ne fi botezat. . .

Alegerea dela Nădlac.

Azi se face alegerea (balotaj) la Nădlac. După cum știm din relații primite dela fața locului, partidul național român, deși organizat de curând și în pripă, dă de lucru celor două partide maghiare, pentru-că principiile naționale îmbrățișate de Români cu atâta căldură îi ține pe alegători departe de ori-ce amestec cu străinii.

Cât despre Unguri, ei sunt la cuțite pentru cei candidați. Îndeosebi „Függetlenség” din loc scrie, coloane întregi, violent de tot contra candidatului liberal Hász Antal. În numărul de azi spune că se comit abuzuri, se cumpără voturi, cu bani grei, se dă beutura, se fac făgădueli, cu un cuvânt suntem în plin sistem de corupție electorală.

Duminecă, pe când erau în Nădlac Dr. Suciș și Dr. Vlad, o parte imposantă dintre Români s'a pronunțat cu putere împotriva ambilor candidați și au reînnoit solemn jurământul făcut la 5 Martie când într'adevăr, n'au vrut să dea candidaților străini de neamul nostru voturile lor.

Crucea la Universitate.

Se știe că înainte cu 3 ani s'a comis infamia, că la universitate o mână criminală, fie de jidan, fie de calvin, a batjocorit crucea de pe coroana țării, ce decora ambele laturi ale treptelor noului edificiu. Asta s'a petrecut în Martie, când se făceau mari pregătiri pentru sfințirea universității. Descoperindu-se crima ce a umplut toată opinia publică, afară de calvino-jidani, de o nespūsă indignare, numai de cât rector, ministru și studenți au început eruarea făptuitorului ori ai făptuitorilor. Nu li-s'a putut da de urmă. Într'aceea crucea a fost reparată. S'a apropiat și ziua, în care avea să fie sfințit edificiul nou al universității. S'a lăsat vestea, că va veni și regele. Atunci s'a observat, că crucea ear lipsește de pe coroanele decorative. În urma asta tinerimea creștină, cuprinzând în aceasta pe câți-va studenți români, a pornit mișcarea pretinzând *introducerea crucii în toate salele universității, așa cum era asta și mai înainte*, și de unde a fost scoasă cu ocaziunea unei renovări a edificiului. Pe tema asta junimea universitară creștină a continuat cu agitațiunea, pretinzând dela rector, senat universitar, și ministru reintroducerea crucifixului în toate salele universității lui Pázmány, ear cum pretensiunea a fost ascultată de urechi surde, tinerimea s'a pus pe demonstrații continue, cari într'un rând, au degenerat și într'o strașnică bătaie între creștini și jidano-calvini în aula universității. Cererea justă a tinerimei pentru aceea tot n'a fost îndeplinită. Atunci au hotărât introducerea crucifixului sua virtute. L'au și atârnat mâne-zi în toate salele. La mandatul rectorului însă a fost de nou dat jos de pe pereți.

În urma asta mișcarea a încetat, considerată fiind de adversarii crucii, că fapta rectorului catolic a înăbușit-o pentru totdeauna. Dar' s'au înșelat.

Doi ani mai târziu, adecă an, afacerea cu crucea a început de nou să arunce valuri, pretinzând energic în repetite rânduri dela rector și senatul universitar introducerea crucifixului la universitate. Mișcarea a-

ceasta a avut același rezultat, contribuind la amuțirea ei și situațiunea politică agitată, când tinerimea — cum știm — inscena mereu la demonstrațiuni politice contra cunoșcutelor proiecte de legi militare.

Cum acum situațiunea s'a schimbat, universitarii creștini ear' au adus la ordinea zilei afacerea crucii. Săptămăna trecută o deputațiune sub conducerea studentului în filosofie *Alleram Gyula* a mers la rectorul Heinrich urgentând și pretinzând energic, ca dorința tinerimei să se satisfacă cât de grabnic, prezentând cu privire la asta și un memoriu rectorului.

Punctele acestui memoriu sunt următoarele:

1. Punerea crucii în toate salele de învățământ ale universității.
2. Punerea crucii și pe steagul universității, de unde tot din cauze necunoscute a dispărut.
3. Înființarea de catedre pentru filosofie și pedagogie creștină la facultatea filosofică, ca astfel doctrina creștină să-și aibă apărătorii ei contra atacurilor din partea unor învățați dela facultatea juridică și de medicină.
4. Ștergerea prelegerilor de Duminică la facultatea de medicină.

La vorbirea lui *Alleran*, rectorul și protestantul *Heinrich* a dat răspuns satisfăcător, surprinzător. Anume *Heinrich* a declarat, că consideră dorința tinerimei de justă. A amintit, că în ședința primă a anului școlar 1903—4 s'a atins și mișcarea aceasta, dar n'a putut fi supusă unei discuțiuni mai aprofundate din cauza împrejurărilor politice complicate. Acum însă situațiunea aceea nu mai există. Promite deci, că în prima ședință a senatului universitar, care va avea loc după Paști, va aduce chestia aceasta de nou pe tapet. Tinerimea va putea conta la spriginul bine voitor atât al rectorului, cât și al senatului.

După aceste cuvinte respectabile ale rectorului, deputațiunea între vii aclamări a părăsit biroul rectorului.

Și eșise deja la brațul îngâmfatului tată, dar risul ei argintos sună încă în urechile lor.

La moment li-se păru apoi celor rămași îndărăt par'că s'ar fi stins strălucirea lustrului de cristal și cu un suspin priviră în urma apariției fermecătoare.

Trecură apoi prin salele pompoase, braț la braț, până-ce în urmă urându-li-se, s'au dus acasă.

Din ziua aceea vieța lor a intrat în o fasă nouă. Fără a voi, o față dulce cu păr blond se așeză în toate gândurile în toate visurile lor, unui expert i-ar fi fost îndată clar că micul zeu ear a arangiat aici o mare nenorocire.

Gerda cu căpșorul ei încăpăținat a dus-o în sfârșit la tatăl ei, pe lângă toată împotrivirea acestuia, că la serata ce era să o dea peste două săptămăni să fie invitați și cei doi frați.

Și așa îi primi în aceea sară cu cel mai strălucit zimbet el ei care era departe de ori-ce cochetărie; pe cei doi frați însă îi scoase cu totul din fire. Ei stau orbiți ca de-o apariție supranaturală, muți, plini de fericire. Și nici unul nu observă nimic din sentimentele celui-lalt. Cu îngrijire au închis sentimentele lor gingașe în adîncul inimei și așa la ei a rămas neobservat ceea-ce Gerda cu privirea ei ageră a aflat demult, că cei doi Dioscuri au devenit rivali.

Gerda era adâncită tocmăi cu René într'o conversație foarte interesantă, când se apropie Hedberg cu un tinăr care avea culoarea feței cam exotice, și îi zise:

„Gerda dragă, aici îți present pe fiul prietenului meu din tinerețe, pe domnu Gonsoles baron Schneiders“.

Tinerul se plecă politicoș până când măsura cu ochii întunecați ca noaptea statura Gerdei.

„D-ta nici nu poți crede D-șoară“, începu el cu o voce clară sonoră, ce mare e bucuria mea, de-a putea intra în casa unui bărbat, cărui tatăl meu îi datorește cu atâta mulțumită“.

„Sper că-ți va plăcea la noi“ răspuse ea. „Mi permiteți, domnilor mei, a vă prezenta?“

„O, aceasta e de prisos“ zise repede baronul, „noi ne cunoaștem deja!“

René îl privi cu atențiune și apoi căuta înzădar să-și aducă aminte. „Nu am știut“ zise el apoi.

„Oho, amintește ți numai“, grăi baronul Schneiders rîzind. „E un jumătate de an de atunci, în seminarul oriental am stat lângă oaltă și d-ta ai fost atât de bun a-mi împrumuta penița d-tale“.

Acum își aduse aminte René, care d'altfel abea a auzit numele vecinului său.

„Vez, că acum mă recunoști“ începu baronul din nou. Cărările noastre s'au cam despărțit de atunci; după-cum am auzit, d-ta ai ales cariera diplomatică, până când eu, — ei doamne eu — eu, am un dor de neînchipuit după aventuri.

„Acesta e o poftă care să poate satisfacă ușor, zise Gerda.

Gonsoles îi aruncă ear o privire cu foc și-i răspuse

„Nu așa ușor, d-șoară, cum crezi, și în părțile noastre civilizate! de loc nu. Timpul condotierilor e pentru totdeauna trecut, — durere!“ adause el cu o melancolie comică.

„Deoarece d-ta ai studiat limbile africane“ se amestecă René în conversație, „așa nu ți-ar veni grea propunerea mea să încerci să-ți câștigi lauri neperitorii în centrul Africei încă necunoscut“.

„Caramba“ strigă baronul ca electrisat, „d-ta ai dreptate! Ideia d-tale e în adevăr bizară. Crezi d-ta serios că în această neagră parte de pământ mai e ceva de descoperit?“

„Dar chiar foarte mult“ răspuse René rîzind.

„Spre exemplu?“

„Spre exemplu numeroasele însemnătăți din țeara Catanga“.

„Și din ce să constee aceste însemnătăți?“ întrebă Gerda cu interes.

„Ar fi aici anumite locuri, pe care indigenii pe timp de război își edifică colibi ca să-și asigure familia și averea contra inamicului. Nu e eschis că în aceste găuri ce se țin de munții Chitumba să se găsească urme de existențe dela oameni din timpurile preistorice.“

„În fapt d-ta îmi deschizi o perspectivă de tot frumoasă“, zise baronul vesel, „eu a-și aveu mijloacele de a aranja o astfel de expediție din puterile proprii. Am să mă cuget serios asupra chestiei și apoi o să mai vorbesc cu d-ta. Ai lua eventual și d-ta parte“.

„Cât pentru persoana mea, trebuie să renunț cu regret“, răspuse René, cu curtuazie, „pentru-că chemarea mea mă leagă de patrie“.

Credem și noi, că la urmă creștinismul adevărat va triumfa la universitatea desbrăcată de caracterul creștin în urma înfrățirii jidano-maghiare.

Trusturile din Statele-Unite.

Chestiunea regimului legal al trusturilor a făcut un mare pas în Statele-Unite, mulțumită unei sentințe a Curții supreme. Era vorba de afacerea Northern Securities Company care ocupă de peste trei ani opiniunea publică, presa și justiția. Această societate se formase pentru a înmagazina acțiunile a două societăți de căi ferate, Great Northern și Northern Pacific, asupra titlurilor cărora se angajase o mare luptă financiară. În urma evenimentelor ce aduseseră după sine această luptă, guvernul american a intentat proces acestei societăți.

Procesul fu adus înaintea Curții de apeluri din St. Paul. În Aprilie 1903 cei patru judecători cari formează această curte au declarat în unanimitate că era locul să se pronunțe nulitatea acestei combinațiuni de comerț.

Efectul acestei judecăți a fost imens, căci părea a amenința o mulțime de alte combinații analoge, încheiate între companii, și toate trusturile dela Standard-Oil ale d-lui Rockefeller până la trustul oțelului al d-lui Morgan. Acesta hotărî să apeleze la Curtea supremă.

După un an, această înaltă jurisdicțiune și-a dat sentința. Cu majoritate de cincă voturi contra patru, ea a confirmat, cu motive foarte puternice judecata „Curții de apeluri.“

Aceasta este o sentință irevocabilă. Ea consacra triumful politicii presidentului Roosevelt, care a declarat că Statul trebuie să ia măsuri împotriva dezvoltării formidabile a puterii trusturilor. Sentința demonstrează că legislațiunea aceasta actuală conține garanții îndestulătoare care e destul să fie întărită și mai cu seamă aplicată. Reprezentanții marelui speculațiuni se prefac că se tem de un atac înțeles în privirea drepturilor capitalului; dar opinia, chiar cea conservatoare și moderată, salută cu bucurie o sentință care dovedește independența magistraturii federale, și care pare a pune un frâu atot-puterniciei periculoase a monopolurilor.

Proces pentru lesa majestate.

Erî s'a desbătut la Curtea cu jurați din Budapesta procesul de presă ce i-s'a intentat lui Dr. Kalmár Antal pentru un articol apărut în „Független Magyarország“, articol îndreptat în contra Coroanei.

Acuzarea a formulat-o procurorul Daróczy, care a arătat cum în articol autorul cu „peana sa murdară“ s'a atins de persoana M. Sale, despre care a scris că nu-și ține jurământul depus, de oare-ce art. XII dela 1867 nu se execută. Chiar așa dacă ar fi însă, a zis procurorul, nu M. Sa, ci guvernul poate fi luat la răspundere pentru neexecutarea unei legi.

Dr. Kalmár se apără spunând că deși M. Sa este sacră, critică tutre marginele obiectivismului se poate exercita și asupra Lui.

Daróczy în replică cere ca jurații să-l declare vinovat pe Dr. Kalmár.

Lengyel Zoltán apără pe acuzat cerând un verdict negativ.

Jurații, retrăgându-se, s'au și înțeles repede și au reîntrat în sală dând verdict negativ, pe baza căruia tribunalul a achitat pe acuzatul ear publicul a aplaudat. Procurorul n'a făcut nici el cerere de nulitate.

Vărsare de sânge în Chișineu.

Procurorul din Arad Dr. Meszlényi a fost erî în Chișineu, unde împreună cu autoritatea administrativă a început anchetarea asupra tulburărilor de Lună. Cei 8 Români arestați au fost puși de altfel în libertate, azi vor fi însă ascultați împreună cu alți 7. Intre cei arestați au fost și bătrâni, despre cari se presupune că au venit anume la asentare pentru-ca să agite pe tineri.

Dintre cei răniți de geandarmii trei sunt din Cinteț. Rănilor lor nu sunt așa grave, deoarece Nicolae Șandor, Mihail Turcuț și Stefan Rus (din Cinteț) sunt acasă ear nu la spital.

Erî asentarea s'a făcut în liniște. Ordinea este susținută de locotenentul de geandarmii Ádamosi din Giula, care a sosit acolo cu 12 geandarmii.

PENTRU ABONENȚII NOSTRI.

Fiind spre finea quartalului, rugăm pe toți cei cărora le expiră abonamentul la 1 Aprilie n. să bine voiască a-și reînnoi din vreme, încă de păcum, abonamentul, ca astfel regulata expediție a ziarului să nu sufere întrerupere ori întârziere.

Facem din nou atenți pe toți cititorii, că abonamentul este a se plăti anticipative, deoarece-ce și noi d'as menți astfel trebuie să facem plățile. Să nu se simtă nimeni atins în încrederea ce trebuie să ni-o inspire dacă pentru regulatul mers al administrației ne am simțit îndemnați a trimite ziarul numai celor cari și-au plătit nainte abonamentul ori prin vre-o scrisoare ne-au avisat să i trimitem „Tribuna“. Îndeosebi prietenii să nu fie superați, ci să ne permită ca dacă pretindem punctualitate și sprigin, apoi în primul rînd pe ei să-i socotim datorii a da exemplu în tot ce privește bunul mers al ziarului. Ear fără regulă administrativă, nu se poate susține un ziar, fiind prețul abonamentului singura noastră sursă de susținere.

Administrația „Tribunei“.

Telegrame.

De pe câmpul de război nimic nou. Nici flota japoneză nu da niciun semn de viață, ceea-ce ne face să presupunem, că admiralul Togo ori se pregătește pentru un nou atac, ori că nainte de a risca o lovitură decisivă, își reparază navele avariate.

Dăm aci următoarele telegrame:

Londra, la 22 Martie. Ziarul Daly Chronicle raportează din Niucivang cu datul de ert: Azi au sosit cu trenul din Niucivang două regimente de cazaci cu patru tunuri. Fortificările decurg cu asiduitate. Tot acest ziar primește din Shanghai vestea că conform știrilor sosite din Niucivang Japonezii au trecut Takumo. Se vestește de asemenea, că între Japonezi și Ruși s'au întâmplat mai multe conflicte. Se zice că Japonezilor li este deja deschisă calea prin pasul Motien, unde este concentrată forță rusă considerabilă. La Lias-Yang au sosit mai multe trenuri cu răniți rusești. La Niucivang au fost aduse dela Port-Arthur tunuri de asediu.

Petersburg, 22 Martie. Tarevna va trimite soldaților de pe câmpul de război cadou de Paști. Spre scopul acesta țarul a pus la dispoziția împărătesei o sumă nelimitată. Cadoul de Paști va consta din câte-un borcan cu dulcețuri, din țigări și recvisite de cusut. Faima despre acest cadou a făcut pe țarina foarte populară nainte soldaților.

Tiencin, la 22 Martie n. Un Rus cu numele Katavko, unul dintre cei mai avuți comercianți ai orașului, despre care s'a adevărit, că face Rușilor serviciu de spionaj, a fost prins și omorît. Intre comercianții japonezi de aici este mare bucurie, că au scăpat de trădător periculos. Autoritățile țin cazul acesta în secret, și nu voiesc să ia act de omorîrea lui Katavko.

Petersburg, la 22 Martie. La ordin mai înalt Novoie Vremia și alte ziare ruse au încetat cu agitațiunea contra Englezilor și contra Angliei. Englezii supuși Rusiei se află într'o situațiune periculoasă așa că nici viața nu li este sigură. La ambasada engleză zi de zi sosesc plângerii din partea Englezilor, că viața li este primejduită.

„Numai chemarea“? voia baronul să esclame, aruncînd o privire ascunsă spre Gerda, se gîndi însă la vreme.

În acest moment se apropie Roderich trecînd prin mulțimea de oaspeți. Era iritat.

„Pot să te rog pentru un moment Renè? Și conduse pe fratele mirat la o parte.

„Ascultă Renè“, zise el încet, „durere, trebuie să te părăsesc îndată“.

„Ce s'a întâmplat“? întrebă Renè.

„Nu te speria, să sperăm că nu va chiar așa rău Tocmai acum mi-s'a adus aici o depeșă dela unchiul; accesele lui astmatice se arată de nou în formă destul de gravă. Într'o jumătate oră merge acceleratul la Breslau, cu acesta voi să merg, adio“.

„Stai, merg și eu cu tine, Roderich“.

„La ce? Tu și așa nu-i poți ajuta și-l iritezi numai înzădar. Rămâi numai liniștit aici, eu sper că voi putea delătura pericolul în care se află iubitul nostru unchiu“.

Cu aceste cuvinte s'a întors la Gerda, se scusă că trebuie să plece, și sărută mâna ei fină, lăsînd un moment cu jingășie buzele pe mînușa albă de glăcé, salută apoi în treacăt pe baronul și plecă.

Renè se indispuse; mai bucuros ar fi plecat cu fratele său.

Îngrijată îl întrebă Gerda de cauza acestei depărtări momentane și când Renè îi spuse că e vorba de unchiul și tutorul lor, de colonelul Bregenz, ea exclamă:

„Cum, bunul bătrîn Bregenz, e unchiul d-tale? Sub acesta a servit tatăl meu ca major nainte de a părăsi armata. O, noi cunoaștem

foarte bine pe unchiul d-tale, și te rog să ne încunoștiințezi din timp în timp în persoană despre starea lui sanitară.

Renè promise aceasta. Totuși pentru azi era gata cu dispoziția lui. Incurînd apoi luându-și adio, a plecat acasă adîncit în gânduri.

Trad. de Hortense B.

(Va urma.)

H A Z .

X. Unde grăbesti frate?

Y. Telefoniez după salvatori; într'o cafenea a fost o păruială, urma căreia a fost că s'au spart vr'o 20 pătrare, 2 mese de marmor, câteva ferestre și cincă căpătîni... .

X. Doamne sfînte! Dar spune-mi pentru ce s'au încăerat atât de strașuc.

Y Pentru o discuție asupra păcii universale.

*

O d-șoară cântă o romanță sentimentală, arătînd un talent frumos, — și niște dinti de o lungime mare.

— Oh, — zice încet o cucoană bărbatului său, — d-șoara asta e admirabil înzestrată pentru muzică.

— Cu adevărat... Are până și în gură clapele pianului.

Din Reichsrath.

Deputații pangermani Schönerer, Dr. Bareuther și Iro au adresat în ședința de Sâmbătă a Reichsrathului ministrului președinte o interpelație de următorul conținut:

„S'a răspândit cu insistență din ce în ce mai mare svonul, că așa numitele partide mari germane din Reichsrath (în înțelegere secretă cu guvernul) nu vor face opoziție serioasă postulului Cehilor de a introduce limba cehică ca limba oficială internă. Față cu aceste svonuri, uniunea pangermană (Alldeutsche Vereinigung) declară, că va infiera pe ori-ce German și în special pe ori-ce deputat german ca pe un trădător conscient al intereselor poporului, dacă direct sau indirect ar aproba numitul postulat al Cehilor. Acest postulat alcătuia o parte din ordinele forțate de limbă ale lui Baden, un postulat din cauza căruia s'a versat sânge german și a cărui acordare limitează teritoriul limbei germane, ca limbă a statului și formează o etapă a dreptului de stat boem.

„Uniunea pangermană declară tot-odată, că nu va lăsa neîntrebuințat nici un mijloc, spre a împedea acest postulat al Cehilor. Interpelăm deci:

1). Are guvernul în adevăr intențiunea, spre a obține un armistițiu cu obstrucția Cehilor, de a ademeni așa numitele partide mari germane, ca să tradeze interesele poporului german? Sau are de gând guvernul, ca spre mulcomirea obstrucției frivole a Cehilor, să octroieze în câte-va districte din Boemia limba cehă ca limbă oficială internă, abusând în mod anticonstituțional de § 14?

2). Cunoaște guvernul dispozițiile momentane ale poporului german? Și nu se îngrozește de evenimentele, pe cari nimeni nu le poate prevedea și cari ar urma negreșit în mijlocul poporului german drept consecință a unei asemenea octoări?”

Răsboiul ruso-japonez.

Fortărețele ruse. — Port-Arthurul. — Artileria japoneză. — Serviciul sanitar.

....Se va întreba de sigur dacă fortărețele ruse din Asia răsăriteană nu fac două parale? Nu se poate să se opună din ele nici o rezistență? Sunt destinate deci numai ca să devină prada învingătorului? Până acum nu se poate arăta că este iminentă căderea Port-Arthurului, cum se crede în general, dar avind în vedere zăpăceala, desorientarea, și sistemul de corupțiune, avem impresia că aceasta se va întâmpla în curând. Dar ce strașnică bătae va fi aceasta! În Port-Arthur sunt ascunse milioane! Sunt stabilimente maritime și de uscat, are o artilerie uriașă, ziduri mari de apărare, cupole și lafete acoperite — și toate acestea în zadar!

Este adevărat că în istoria modernă fortărețele joacă un rol cu totul inoportun. Ele înghit mari forțe și micșorează astfel numărul luptătorilor. Scopul lor ar fi să împedecă înaintarea adversarului prin deschiderea unui foc viu asupra acestuia.

Se aduce în sprijinul acestei teze, că fortărețele și întăriturile costisitoare nu prea fac mare lucru. Cazul Mantuei de patru ori asediată, care totuși a căzut în mâna lui Napoleon. Tot așa s'a petrecut cu Metz și Parisul.

În ce privește Port-Arthurul, se știe că guvernatorul general rus Alexieff l'a părăsit... Ce va zice lumea din Asia despre căderea Port-Arthurului? Negreșit că atunci creditul moral al Rusiei va scădea mai întâiu în China; pe urmă va fi înmormintat fără perspectivă de a mai revia. Chinezii, oaspeți temuți din cauza numărului și a cruzimei lor, nu se vor mai abține atunci multă vreme dela răsboiu. Rusia ar perde astfel tot ce a luat și chiar ceea-ce a crezut că a devenit deja trup și suflet cu ea.

Se spune că artileria și trenul japonez suferă mult de cai de bună calitate. Aceasta nu se prea potrivește cu prevederea și deșteptăciunea japonezilor. La nevoie ar putea întrebuința și cavaleria de luptă, ear serviciul de cercetaș să-l facă prin spionaj.

În serviciul sanitar, în deosebi la Crucile Roșii s'a făcut puțin până acuma. Ele se țin în rezervă în loc să contribuie din toate părțile;

asteaptă în loc să sară ele înainte; nu fac ceea-ce cere umanitatea...

Japonezii și Port-Arthurul.

Insistența și continuitatea de care dau dovadă Japonezii în atacurile lor contra Port-Arthurului sunt semnificative; ea tradează intențiunea lor de a transporta în Liao-Tung un corp considerabil de debarcare și de a face din această provincie baza operațiunilor lor ulterioare în Manciuria. În chipul acesta, ei cred că au avantajii mai numeroase. Mai întâi, avantajul de a atinge pe Ruși în inima lucrărilor lor, deoarece-ce tocmai la Liao-Tung și la Port-Arthur este cartierul principal rusec.

Apoi, mai au avantajul de a fi transportați într-o regiune cu comunicații relativ ușoare, prin care, fiind stăpâni și pe mare, ei cred că pot rezolva într'un chip satisfăcător chestiunea așa de delicată a aprovizionării trupeii și a împingei mersul asupra Mukdenului. Japonezii știu că la războiu nimic nu e mai prețios de cât timpul, mai cu seamă pentru finanțele lor cam mici.

Argumentele acestea își au valoarea lor, și nu se poate învinui statul major japonez că și-a conceput rău planul de campanie.

Dar a raționa just este copilăria meșteșugului războiului, totul este de a se executa just. Primul act al programului era de a ruina flota rusească din Port-Arthur, căci nu s'ar fi putut risca o operație așa de lungă, așa de laborioasă, în apropiere de o flotă care e stăpână pe libertatea sa de acțiune. Însă eforturile de a zdrobi escadra rusă au rămas fără efect, și ne putem întreba dacă nu cumva marina japoneză a suferit mai multe pierderi de cât câte au făcut. Pe de altă parte tentativa de uscat n'a reușit, și Port-Arthurul a rămas intangibil.

Trebuie să credem că Japonezii vor obosi și își vor aținti privirile spre altă parte? Timpul care trece îi obligă, dimpotrivă, să-și îndoiască vigoarea împotriva obstacolului. Mobilizarea lor este terminată, sau aproape de a fi; au debarcat în Coreea tot ceea-ce puteau debarca; a venit momentul de a trimite în Asia corpul principal de debarcare, și această operațiune nu este posibilă de cât la Liao-Tung. Acești 300.000 de oameni mobilizați prea curând în porturi, asteaptă cu arma la picior, și consumă resursele Tesaurului.

— „Times“ află din Seul că Japonezii nu înaintează în număr mare spre Nodul Coreei pentru că iarna e foarte aspră, apoi cimpurile de orez sunt adevărate mlaștini acoperite cu gheață. Soldații japonezi fac foarte bună impresie, sunt gata îmbrăcați, din cauza frigului. Japonezii aduc cu sine tot ce le trebuie, așa că nu e nevoie de rechiziții. Îndată după debarcare, ies ca din pământ orașe de lemn. Pionierii au făcut a doua linie telegrafică până la Pingiang; se lucrează cu energie și la calea ferată.

— „Universitatea din Odessa e închisă în urma manifestăției făcute de studenții la 19 Februarie, aniversarea emancipării țeranilor. S'au făcut multe arestări. Se spune că toți au fost bătuți cu biciul.

Turburările ar fi datorite urei contra Evreilor și străinilor în general.

— „Berliner Tagblatt“ află că puterile neutre vor avea a se pronunța în privința întrebării cu bombe cu litiță otrăvitoare de Japonezi. Japonia a protestat contra acuzării.

— Trimiterea marchizului Ito pe lângă împăratul Coreei are de scop a dovedi cea mai mare considerație împăratului acestei țări, că Ito e omul cel mai de încredere al micadului. E un răspuns politicos la donațiile ce împăratul Coreei a făcut crucei roșe japoneze.

— „Köln. Zeitung“ află că măsurile ce se iau pe coastele Baltice sunt în adevăr contra Angliei, care pe de o parte e aliată Japoniei, dar pe de alta lucrează contra Rusiei, în Tibet, în Persia etc. Trupele gardei imperiale se vor așeza în provinciile baltice și Ionice. În Asia centrală s'au luat măsurii, guvernatorul din Taș-Kent a cerut unui comitet format acolo pentru ajutorarea răniților să se păstreze la fața focului materialul pentru bandaj, etc., căci la vreme de nevoie grea vor putea aduce din Rusia europeană. Afganistanul a oprit exportul de vite în posesiunile rusești.

— După spusele lui Murmerin, secretarul guvernatorului din Dalny, sosit la Niucivang, Rușii, după ce au reușit a scoate pe „Retvizan“ din locul unde era nămolit și a-l băga în portul

interior, au acufundat patru vapoare încărcate cu fierării la intrarea portului, așa că a rămas o trecere foarte îngustă. — Admiralul Makarof a ordonat escadrei să stea afară din Port, cu focurile aprinse și cu mașinile sub presiune, așa ca să fie ori-când gata pe plecare.

— Din depeșa ciudată a lui Kuropatkin către Linevici, se vede că pe acesta o s'e înlocuească Kuropatkin, cere scuză că înlocuirea se face din porunca țarului. Aceste dușmăni și rivalități nu promit nemică de seamă pentru conducerea armatei de uscat a Rușilor.

— Kuropatkin va muta cartierul general la Liaoiang. Garnizoana Port-Arthurului ar fi de 2500 de oameni. Poporul în Mongolia și Manciuria e foarte dușmănos Rușilor: nu vrea să vîndă vite și lucrătorii fug.

DIN ROMÂNIA.

Creditul funcial rural. Duminecă s'a ținut adunarea generală a creditului funciar rural, sub președinția d-lui Procopie Casotti, asistat de d-nii Ion Kalinderu, Anton Carp, C. Rosetti-Roznovanu, D. V. Polizu-Micșunești, D. Protopopescu, Ion N. Pilat fiind prezent și d. C. Năcescu, comisarul guvernului.

Adunarea a votat în unanimitate darea de seamă, budgetul și bilanțul pe 1903, descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa și budgetul veniturilor și cheltuelilor pe anul 1904.

S'a procedat după aceea la alegerea a trei membri în consiliul de administrație, în locul celor doi a căror mandat a expirat și unul în locul vacant. S'au ales d-nii Ion Kalinderu, Eug. Stătescu și D. Protopopescu.

Banca Poporului. Duminecă a avut loc adunarea generală a acționarilor Băncii poporului, sub președinția d-lui M. Vlădescu.

S'a citit darea de seamă, s'a aprobat bilanțul și s'a descărcat consiliul de de administrație de gestiunea sa pe anul trecut.

S'a procedat apoi la alegerea a trei membri în consiliul de administrație, a trei censoși și a trei supleanți.

Au fost aleși d-nii M. Bragadiru-fiul, Ghr. D. Staicovic și O. Lugoșanu, membrii; D. G. Manu, M. Popescu și N. Galea, censoși, și C. Cuțiano, P. Oceanu și Chr. Negoescu, supleanți.

S'a anunțat apoi că din beneficiul net al Băncii de 50.256 lei se va distribui acționarilor un dividend de 8 și jum. la sută.

Adunarea acordă societății pentru învățătura poporului român suma de 100 lei și societății „Steaua” 500 lei.

Din străinătate.

Din Petersburg. Veterinariul Gerșuni, autorul atentatului contra lui Sipiagin, a fost executat

Căpitanul Iwkow a fost condamnat la moarte și executat pentru a fi trădat Japoniei planurile organizației armatei ruse.

„Newoie Vremia” anunță că negocierii se urmăresc acum între Austro-Ungaria și Italia în privința unui acord relativ la afacerile din Balcani, identic cu acela încheiat între Austro-Ungaria și Rusia.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 23 Martie 1904.

— **Centenarul Code Civil-ului.** Multe s'au distrus din alcătuirile geniului marelui Napoleon, poate totul. Țeri, coroane, pe cari mâna lui le-a creat, s'au prăbușit, amintirea lui numai mitul vitejilor sale îl păstrează pe altarul recunoștinței naționale și cu mitul acesta, o mare alcătuire a sa: *Code Civil*. Lucrearea aceasta fundamentală a marelui imperator, este isvorul dreptului francez. Prin liberalismul și colosala abundență a materialului, minuțiozitatea ce cuprinde totul, prin distincția

minuțioasă a detaliilor dreptului material și azi este clasicitatea științei juridice. Principala lui importanță însă consistă în aceea, că prin o trăsătură de condei a nimicit toate dispozițiile legislaturii medievale continuate în evul nou și așa în Franța este eschis, ceea-ce în Anglia se repetă foarte des: casuri escepționale să se legifereze pe temeiul ș-lor din legislația veacului XIV. ori XVI. Acum se serbează centenarul Code Civil-ului în Franța întreagă. Un jurnalist nu de mult a căutat manuscrisul original a codului civil, care se păstrează în palatul ministerului de justiție. Manuscrisul, deși cam îngălbenit, este în stare destul de bună și e legibil și iscalitura lui Napoleon se poate di-tinge foarte bine.

— **Grăția Regelui.** Cel mai frumos drept al Regilor este grațiarea, dar cea mai sfântă datorie a lor este împărțirea nepărtinitoare a dreptății. Și pe cât de înălțător e gândul, că și dincoaci de hotarele vieții de pe pământ, există un for suprem, isvor al milei și al deslegării, tot atât de deprimător este, dacă acesta să lovește în sentimentul de dreptate. Căititorii nostri își vor aduce încă aminte de cazul căpitanului bavarez *Schrötter*, care într'un duel, pricinuit de o dramă familiară, a împușcat pe locotenentul *Schubert*. Căpitanul a jucat în duelul acesta un rol foarte detestabil și tribunalul militar l-a și osândit la 2 ani arest de fortăreață. El, Regele *George* însă la grațiat și căpitanul a scăpat din arest. Cazul acesta nu numai în Drezda, ci în țeara întreagă a făcut penibilă impresie, pentru-că opiniunea publică este de părerea că căpitanul merită o pedeapsă mult mai aspră, decât aceea-ce i-s'a dat.

— **Jalbă publică.** Cetățenii orașelului slovac *Tisoveț*, (Ungaria nordică) de 25 de ani de repetate ori s'au rugat de înaltul guvern regesc ungar, să le permită înființarea unei reuniuni de cântări.

Intr'adevăr nu-i de priceput faptul, că un guvern, care se află în centrul Europei culte, să se poarte cu atâta antipatie față de modestele nisuițe culturale ale numitului orașel slovac! În alte locuri nu numai că permite înființarea reuniunilor de acest soi dar le și sprijinește — și totuși înaltul guvern regesc ungar, în decurs de 25 de ani, ne-a respins rugarea înaintată în ces-tiunea înființării reuniunii de cântări nu mai puțin de cât de 13 ori. De ce nu ne espică cauza pentru care nu ne permite?! Cetățenii orașului amintit în anul acesta pot serba jubileul trist de un pătrar de secol al rugării zadarnice.

Ultima noastră rugare a fost respinsă cu răspunsul:

„Nr. 127.500/III—1902: Obiectul: Statutele reuniunii de cântări din *Tisoveț*. — Publicul comitatelor *Gömör-Kishont*, în *Rimaszombat*. — Statutele nu au putut fi aprobate (látamozható), pentru-că și în cazul de față e vorba despre înființarea unei reuniuni plănuite tot de aceiași și înesentă tot spre acel scop secret; și pentru-că aceste statute înaintate de repetate ori și sub diferite numiri, nici predecesorii mei în oficiu nu le-au aprobat. *Budapesta* în 2 Februarie 1904. Din încredințarea ministrului; *Dr. Selley*, consilier ministerial“.

Inaltul guvern regesc ungar nu aduce nici un motiv legal, pe baza căruia ne-ar putea împedea nisuițele noastre culturale netendințioase, și în special cultivarea artei musicale; căci unul dintre motivele aduse e de atare natură în cât nu depinde dela noi; ear celalalt nu corespunde adevărului. Mii de scuse că trăim încă! Noi să fim oare vinovați, dacă suntem „aceiași“? Și nu corespunde realității faptul, că noi pe lângă cultivarea artei musicale am avea și scopuri tănuite; precum nici aceea, că prin repetiția înaintare a rugării noastre, am fi voit numai să incomodăm superioritățile; căci noi numai ne-am rugat — cum te rogi la *Dumnezeu* când îți lipsește ceva.

În cazul de față, dacă totuși am avea vre-un scop ascuns, am fi siliți să tăcem, fiind descoperiți. Nu putem însă tăcea, căci n'avem nici un înd rău, simțim că ni-se face nedreptate atunci, când aceste nisuițe se par guvernului suspicioase; de aceea, știindu-ne nevinovați, cutezăm să pășim în fața lumii și să rugăm pe înaltul guvern regesc ungar, să descopere pe cale pu-

blică preținsele noastre scopuri secrete, precum și aceea, că de unde le știe — și noi tot pe cale publică vom răspunde.

Tisoveț, în 28 Februarie 1904.

<i>Božena Manica</i>	<i>Emerich Manica</i>
<i>Milina Sabó</i>	<i>Ioan Daxner</i>
<i>Elena Albini</i>	<i>Rudolf Manica</i>
<i>Margitu Pekar</i>	<i>Dr. Samo Daxner</i>
<i>Olga Daxner</i>	<i>Samo Kriška</i>
<i>Olga Manica</i>	<i>Franc Galát</i>
<i>Ludmila Daxner</i>	<i>Ludovik Kuchta</i>
<i>Maria Cipka</i>	<i>Stefan Diamiska</i>
<i>Maria Vester</i>	<i>Emil Pekar</i>
<i>Milica Rosiar</i>	<i>Carol Cipka</i>
<i>Eleonora Rosiar</i>	<i>Ioan Hudek</i>
	<i>Ioan Ferencik</i>
	<i>Gustav Diamiska</i>
	<i>Samo Kraus</i>

— **Defraudare mare.** Poliția din *Budapesta* a primit erî un avis telegrafic din *Bruxella*, că doi funcționari a societății „Anonyme Coloniale Industrielle“ defraudând 130,000 franci, au fugit. Defraudanții sunt: *Ianzen Pál* de 29 ani, secre ar și *Crupylants* de 28 ani, cassar.

— **O petiție adresată împăratului Wilhelm.** Ziarul „*Breslauer Ztg*“ publică textul petiției, pe care a adresat-o toamna trecută consilierul de justiție și președinte al camerei advocaților din *Breslau*, dl *Ernst Feige* împăratului german. Eată ce zice *Feige* în petiția sa:

„Fiul meu cel mai mare, *Ernst Feige*, student în drept, acum câte-va zile și-a terminat anul de voluntar la reg. 6 silesian de artilerie. El n'a obținut nici gradul de sub-ofițer, nici calificarea de ofițer în rezervă, deși a avut conduită ireproșabilă și și-a făcut serviciul, ca ori-care altul din camarazii săi. El este însă jidov. Această nedreptățire o simt cu atât mai mult, cu cât și eu am luat parte în războiul contra Francezilor, am fost decorat cu medalia pentru vitejie și am fost avansat ofițer. Poziția ce o am și stima de care mă bucur în societate, îmi permit să-mi consider onoarea de egală cu onoarea acelor, ai căror fiu au fost considerați vrednici să fie primiți în corpul ofițeresc. În zădar m'as adresa unei alte persoane înalte. Namai *M. V.* puteși să puneși capăt, ori să mențineși și pe mai departe starea actuală, care lovește o clasă întreagă de oameni cu odiul disprețului. Ca cetățean credincios și fost soldat mă adresez Maj. Voastre cu rugămintea, să puneși capăt acestei desconsiderațiuni supărătoare și nemeritate“.

Feige a primit dela comandantul corpului de armată 6 un răspuns datat din 29 Octomvrie 1903 și semnat de v. *Worsch* în care se răspunde următoarele:

„Petiția d-voastră adresată *M. Sale* în ces-tiunea neavansării fiului d-voastră, la ordin prea înalt a fost transpusă la acest comandament spre anchetare. În urma anchetei făcute, Vă înștiințez, că fiul *D-V.* n'a fost avansat, fiind-că n'a satisfăcut condițiunile cerute pentru a fi avansat“.

Feige nu s'a mulțumit cu acest răspuns evasiv, și a adresat împăratului o nouă petiție, relevând că nu e vorba numai de fiul său, ci de jidovi peste tot, cari de o întreagă serie de ani n'au mai fost învredniciți a fi avansați.

La aceasta a doua petiție însă, *Feige* n'a primit răspuns.

— **Măcelar de oameni.** Se anunță din *Viena*: În *Ottakring* noaptea trecută s'a întâmplat un omor îngrozitor. Calfa măcelarului *Babrov*, flăcăul de 17 ani *George Ebner* în timpul nopții s'a furișat în locuința stăpânului său și cu un cuțit mare și-a omorât stăpânul, nevasta acestuia și un ucenic de 11 ani. Servitoarea s'a deșteptat și a voit să fugă, criminalul s'a luat însă după dinsa și a rănit-o asemenea foarte rău. Tălharul a încercat apoi să forțeze lădița cu bani, dar nu i-a succes și așa voia să sară pe fereastra casei parter. Dar tocmai în momentul acela treceau doi soldați pe stradă, cari bănuind ceva rău, s'au așezat sub fereastră și au provocat pe asasin să se predea. *Ebner* s'a retras apoi în odaie și cu acelaș cuțit, s'a împuns pe sine destul de primejdios. Peste câteva minute a sosit poliția, cari intrând în locuință au aflat părechea familiară moartă, ucenicul și servitoarea în agonie. *Ebner* și-a fost perdut asemenea conștiința. Ucenicul în spital și-a revenit în ori și a spus că *Ebner* a fost asasinul. Băiatul și-a perdut pe urmă iar simțirile. *Ebner* încă a fost ascultat în spital. A mărturisit totul

și a declarat că nu mai avea regretă că a rănit și pe ucenic. Starea răniților dă puține speranțe de însănătoșire.

— **Mark Twain.** Celebrul umorist *Mark Twain* peste un an își va putea serba aniversarea a 70-a a nașterii sale. Nu ne mirăm prin urmare dacă un omorist se dă serios filosofărei. Că cu toate astea umorul înăscut lui nu-l părăsește, dovedesc mai ales aforismele sale de curind apărute.

— Puține lucruri sunt în lume, cari să fie mai insuportabile și mai supărăcioase ca pilda cea bună. Nimic n'are mai mare nevoie de reformare ca datina de aproapele nostru.

— Zgomotul încă nu dovedește nimic. Găina, care a ouat numai un ou, cotcorezește ca și când ar fi dat viață unui nou corp ceresc.

— A trăi înseamnă a suferi. D'aceea este umorul exilat din paradis.

— Noi oamenii de cultură posedem trei tesauri neprețuite, pentru cari nu putem din destul mulțumi lui *Dumnezeu*: libertatea cuvântului, libertatea conștiinței și înțelepciunea de a nu ne folosi nici odată de aceste două libertăți!

— Să ne bucurăm de cei prosti! Pentru-că dacă ei n'ar fi, noi cei înțelepți n'am putea da nainte nici-decum!

— Să viețuim așa, ca moartea să ne-o deplângă și servitorii pompelor funebre.

— **Cumpărători de fete.** Poliția din *Budapesta* zilele acestea a deținut patru femei cari se ocupau cu comerțul de fete. Acestea sunt cu numele: *Friedmann Morné*, *Stern Manoné*, (care și-a vândut și propria-i fată) *Stukler Armin* și *Hoffmann Sándor*. — Bănuim c'or fi jidani.

— **Ciumă.** Se depeșează din *Iohanesburg*: În suburbiul indian s'au întâmplat 30 decese de ciumă. Toți sunt de origine din Asia. Poliția a isolat suburbiul galbenilor.

— **Căsătoria lui Morgan.** Un văr al regelui de oțel, a miliardarului *Georges Dalton Morgan*, în călătoria sa în giurul pământului s'a întreținut timp mai îndelungat în Japonia, studiând cu deosebită predilecțiune cafenelele japoneze, unde însă în loc de cafea, și-se dă cial. Cu o astfel de ocaziune a făcut cunoștința unei domnișoare japoneze de o frumusețe răpitoare, cu ochi de migdale și păr negru ca pana corbului. Dar' cu toată apariția captivatoare a fetei, aceasta mai ales cu vocea și jocul a cucerit inima vâduvului american. Intr'o bună dimineață s'a luat și s'a dus la casa părintelui ei, *Kalo*, un vânzător de arme, pentru a cere mâna fetei. Circumspectul părinte mai nainte s'a informat prin consulatul japonez din *New-York* mai de aproape asupra persoanei domnului *Morgan*, și numai după-ce s'a convins despre starea adevărată a lucrului, și-a dat consimțământul. Dar' i-a dat fata pentru 30,000 yen, adică jum. milion coroane, de-oare-ce în Japonia nu există zestre. În urma asta fericitul mire a cumpărat pe seama miresei sale și o haină națională de cununie, ca așa să o presinte acasă mamei sale, și elitei din *New-York*. Lucrul mai interesant e, că mama este îndestulată cu alegerea fiului său și nu poate din destul lauda frumuseța și bunătatea norei sale.

— **Candidați de eroi.** Indată ce evenimente resboinice se mestecă în monotonia lumii: adevărat caracter epidemic ia dorul de aventuri în tinerime. Îi cuprinde o idee fantastică, naivă și cu adevărată resignare aleargă spre câmpul de luptă. Plin de eroism este sufletul tiner și destule grigi dau domnișorii aceștia părinților. Un ziar german scrie, că dela izbucnirea războiului în estremul orient 87 de acești tineri, au făcut în chipul acesta bucurie părinților lor, că au fugit. Candidații de eroi însă abea ajung la depărtare de câteva miluri — firește pe hartă — și ori la proxima gară, ori la cel dintăiu port îi ajunge mâna părinților. Trei băieți germani însă probabil și-au ajuns scopul, pentru-că li-s'a perdut urma. Un băiețel din *Berlin*, cu un vapor din *Hamburg* a ajuns până în orașelul *Capetown* în Africa, și aci a fost luat în supravegherea consulului german. Un student din *Frankfurt* care asemenea a nisuit spre câmpul de războiu, dar înainte de a ajunge la fața locului, a fost prins și adus acasă, a ținut în societatea de lectură a gimnasiului o conferință atât de interesantă despre aventurile sale în călătorie, încât un ziar de frunte german

a (inut de dema a reproduce unele părți interesante din conferința gimnasiunului. Din latină însă și din matematică a răspuns de sigur pe secundă.

— **Salvatoarea Cobra.** Un oficial de colonii englez în India *Cromwell Gilbert* nu de mult a dat la lumină aventurile și pățaniile sale de prin India ostică într'un volum foarte prețios. Din acest volum reproducem și noi următoarea întâmplare interesantă:

În urma călătoriei eram atât de obosit, încât, cu toate că n'am băut bine un pahar de vin, și nici nu mi-am fumat cum să cade cigareta, când mă năpădi un somn adânc. În vis mi se arătară niște vedenii grozave. Simțiam, ca și când o masă grea și rece ca ghiata ce mă amenință cu nădușire, mi-ar apăsa pieptul. Grabnic mă trezii și voiam să sar din pat, dar atunci mi-se înfățișă vederea un spectacol înfiorător, care-mi da să înțeleg, că ori-ce scăpare este cu neputință. La lumina palidă și tremurătoare de lampă putui bine observa și simți, că un șerpe puternic, ce își aținti ochii scilpitori furioși numai decât la mine și sisăind amenințător cu limbai-ca o furcă, este de asupra mea. Cum mă mișcai, și șerpele își ridică capul. Numai decât înțelesei, că n'a putut intra la mine, decât prin o gaură de jos a peretelui. Din scilpirea ochilor și sisăitul său am observat, că cel mai periculos șerpe, veninoasa *Cobra* m'a onorat cu visita.

În urma nemișcării mele și șerpele s'a liniștit; ochii nu i-au mai scilpit atât de sălbatic și nici cu limba înfricoșată n'a mai sisăit. Sudorii reci au curs de pe fruntea mea, nici a mă mișca, nici după ajutor a striga nu cutezam. Prin asta aș fi iritat numai mai mult bestia, care de sigur mi-ar fi răspuns cu o mușcătură mortală. Mă vėjui deci silit să aștept liniștit, până ce va veni întunerecul, când apoi, speram că și oaspele meu mă va părăsi. Șerpele a adormit, ear eu am rămas pomenit și nemișcat și tot așteptam. Greutatea și mirosul singular al corpului său a fost aproape de nesuferit.

O oră întreagă a trecut așa, ce mi-să părea adevărată eternitate. Atunci eată de odată să deschide ușa. Un bărbat să furișă la mine în chilie, examinându-mi numai decât bagagiul, Acum se ap opie de mine. Numai un pumnal avea, pe care îl stringea între dinți. A intrat gol la mine, ear corpul îi era uns. Era un hoști indian, care de aceea a venit desculți și cu corpul uns ca să poată veni pe neobservate și la cas să nu poată fi prins. Plapoma de metasă îl irită. Voeste să o tragă jos de pe mine, dar prin asta deștepta șerpele, care cu o puternică săritură îl mușcă de obraz. Cu pumnalul ascuțit ce e drept tăie capul șerpelui, dar cum se convinsă că este periculoasa *Cobra*, șezu jos și așteptă moartea cu rezignație. În câteva minute a fost mort, ear eu am scăpat dela indoită moarte sigură.

Pecatul contabilului. Astă iarnă, a fost ostentativă în localitățile de noapte ale Budapestei cheltuirea de bani a unui cavalier elegant. Unde numai s'a ivit d'acolo n'a lipsit șampania și câte-va sute cor. nici nu erau mult pentru o așa petrecere. Poliția însă l-a luat ochi pe tinerul cheltuitor, despre care nu peste mult timp aflase că-l cheamă *Bartók Hugó* și că e contabil la firma *Beer Pal* comersant de vinuri. Despre cheltuirea aceasta în stil mare, firește a avisat pe stăpânul *Beer Pál*, care a început să controleze lucrările contabilului său și cu ocazia asta a dat de urmă că *Bartók Hugó* a rupt 8 file din cartea de checuri a șefului său și în chipul acesta a ridicat 15,000 cor. dela banca comercială. Ear avisurile băncii, cari erau adresate șefului, le prindea dela factor, ca nu cumva să-i tradeze treburile. La arătarea lui *Beer*, poliția a deținut pe cavalierul care în restimpul acesta fugise. Interogat fiind, și-a mărturisit peccatul și a declarat că o parte din bani, i-a dat cântărețelor *Flor Emilia* și *Kapcsányi Etel*, ear cei-lalți i-a cheltuit. Cele două cântărețe au căpătat 1500 cor. giuvaere și de 600 cor. florii. La pertractarea de ieri cavalierul a fost osândit la 2 ani închisoare de tribunalul din Budapesta.

— **Necrolog.** Pătrunși de jale aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietiniilor și cunoșcuților că iubitul nostru soști tată, ginere și cumnat *Aurel S. Dehelean*, fost ofițiant la judecătoria cercuală în Lipova, Pecica ear mai la urmă în *M.-Radna*, după grele suferințe, în al 29-lea an de vrîstă și al 9-lea de căsătorie, Duminecă în 13 Martie n. 1904 la 2 1/2 ore d. a. a răpsat în Doimnul. Inmormântarea i-s'a făcut

Marți la 2 ore n. m. cu pompa convenită, prin On. domn preot *Ioan Cimponeriu* și domniș inv. *I. Onu* și *G. Cornea*: cetindu-i-se prohodul în sf. biserică din Lipova ear de aci petrecut de carul funebru împodobit cu cununii și de un public numeros, au fost dus până la morminții gr.-or. rom. „dela *Țarina*“ unde i-s'a așezat osemintele spre vecinic repaus — lângă reposatul său tată *Partene Dehelean*. Odihnească în pace! *Victoria Dehelean n. Tomescu* soție, *Aurelia* fiică, *Ana Suricescu*, *Moise* și *Marta Tomescu* socru și soacră. *George* și *Raveca Tomi*, cumnați.

— **Avis d-lor colegi.** Fiind datina că la morți pe lângă prohod să recere și „hora mortului“ adevărată versuri de iertăciune, drept aceea m'am hotărît se pun sub tipar o cărticică de versuri pentru acest scop, parte sunt culese, însă cele mai multe potrivite. Cartea așa va fi întocmită, că fiește care își va putea compune „hora“ după împrejurări. Prețul cărții va fi s'au 45 cr. (90 fil.) s'au o cor. după-cum vor încurge abonamente și se va solvi la primire. Rog pe On. colegi a mă onora cu abonamentele lor prin o carte postală case pot pune cartea sub tipar cât mai iute. Rog și pe aceia cari se află în locuri de aceea unde nu e datina să se zică acestea versuri să le introducă făcând o plăcere oamenilor ear sieși venit. Deși să mai află cărți de aceste cred că și asta va satisface așteptări

Körös-Tarján, 21/III 1904.
(colțul Bihor)

Ioan Abrudan,
inv. ort. rom.

— **Durere de stomac.** *Sgârçiuiri de stomac, catar greu de stomac*, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inertin cronică a int-stinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri*, este thea întăritoare de stomac „*Centauria*“ a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelii, flegmei și iritațiunilgâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »*Senega*«. Prețul 1 cor. Se pot căpăta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața *Boros-Béni* Nr. 15.

— **Economii** cari voesc să atbă o recoltă bogată să se provadă cu semințele trebuincioase dela furnisorul de semințe, al curței regale, *Edmond Mauthner* Budapesta Str. *Rottenbiller* Nr. 33 care trimite gratuit al dorința orî-cui catalogul ilustrat de 226 pagini și care indică prețurile. Prețurile semințelor curate cari încolțesc de sigur și de speciți veritabile, sunt micți. Cu deosebire merită a fi amintite cele de nutreț și asortimentul bogat de grâne.

— **Coruri bărbătești**, cvarteturi de *Trifon Lugojanu*:

1. *Calea mândrei și Dorul*, 1 — cor.
 2. *Învierea* (poesia de *Eminescu*) — 2 cor.
- De vnzare la librăria *Petru Simtion* în Arad și la autor (profesor seminarial).

Felurimii.

— **Câte stele sunt pe cer?** Astronomul englez *Roberts A. W.* comunică interesante date asupra unei chestii, ce în continuu preocupă pe astronomi, anume, câte stele sunt pe cer? Pretinde, că pe hemisfera sudică a cerului a numărat nu mai mult de cât 5600 stele, prin urmare pe întreaga boltă cerească scilpesc aproape 10.000 stele. Exploraj cerul cu ajutorul unui ochian de teatru, putem număra vr'o 100.000 stele, ear cu telescopul lui *Yerkes* 200 milioane. După doctorul *Roberts*, eacă cu ajutorul teloscopului modern de fotografiat pregătim harta astronomică a firmamentului, am putea număra cel puțin 500 milioane stele.

Economie.

Mulsul cu electricitate. Cuceririle tehnice, însă electricitatea este cea mai mare oimoritoare a romanticismului. Viața idilică dela sat azi-mâne este substituită de practicitatea ce străbate pretutindenea și ear se înfățișază mai ales în chipul electricității. Acuma — pe cum citim într'un ziar german — mulsul vacilor îl va face de prisos electricitatea. S'a inventat adevărat un aparat, care va sista mulsul cu mâinile. O căciulă de cauciuc se pune pe ugerul vacii, căciula aceasta este legată cu o țevă de cauciuc ear asta conduce într'un vas din care se estrage aerul cu un aparat electric. Favorul acestui aparat din mai multe puncte de vedere este evident. Vaca este mai puțin impacientată și și din punctul de vedere igienic e mai corespunzător.

*

Primăvara și sămănăturile. Prima rîndu-ne încă n'a sosit, dar cu ivirea zorilor primăverii ministrul de agricultură a și dat întâiul său raport despre starea sămănăturilor:

După raporturile sosite dela raportorii economici în timpul de iarnă a domnit o temperatură schimbăcioasă, mai ales ușoară. Zăpada căzută din vreme în vreme, ținea numai temperaturii favorabile și a ploilor dese — dezvoltarea plantațiunilor — cu puțină excepție — în general e mulțumitoare. Atât grânele de toamnă cât și rapița și trifoiul a iernat bine. În câte-va comitate și respective cercuri în ținuturi de anume pe partea dreaptă a Dunării și dincolo de *Peatra Craiului*, șoarecii au pricinuit mai multe daune, cu toate acestea daunele față de total, sunt disparente. Aratul și sămănatul de primăvară s'au început deja în multe locuri.

*

Bursa de mărfuri și efecte Budapesta.

Mărfuri:

Cursul din 22 Martie 1904

	per 50 chilo		
1904 grâu de Aprilie	— — — —	8.17	8.18
„ sęcără „	— — — —	6.53	6.64
„ ovės „	— — — —	5.42	5.43
„ porumb de Maiu	— — — —	5.24	5.25
„ grâu nou de toamnă	— — — —	8.15	8.16

Cursul pieșet din *Timișoara*

— 16 Martie —

Grâu: 75 chlgr.	prețul per mm.	—	7.30—7.35
„ 76 „	„ „ „ „	—	7.40—7.45
„ 77 „	„ „ „ „	—	7.50—7.55
Sęcara	— — — —	—	5.60—5.70
Orz	— — — —	—	5.10—5.20
Ovės	— — — —	—	4.65—4.70
Ovės ciuruuit	— — — —	—	4.90—4.95
Porumb nou	— — — —	—	5.05—5.10

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Czettel Fülöp

lemnării pentru edificii, parhet

și

magasinul de fabrică

pentru

recvisite de măsur

ARAD, Strada *Hunyady* Nr. 2.

recomandă materialul în branșa această calitate cea mai bună și pe lângă prețur, de concurență.

Cu distincă stimă:

Wallfisch Károly

118 11—15

cond. firmei Czettel Fülöp.

Cumpăr

pentru prețul cel mai mare posibil haine de iarnă și vară de bărbați folosite, mobile pentru dormitoare, refectorii și altfel de mobile.

La cerere vin și la case.

Menezes Márton,

ARAD, *Petőfi-utca* Nr. 7.

151 8—16

La expoziția de stat premiat cu medalia de argint, pentru lucrarea solidă și gingașă.

Să spriginim industria locală!

Marele depozit de pălării pentru bărbați, femei și copii prima prăvălie și atelier de reparație în Arad a lui

BITTENBINDER KONRAD.

Cel mai estin izvor de cumpărat pălării de paie și postav pentru bărbați, femei și copii în loc și provincie.

Atrag atențiunea domnilor și a damelor, asupra

pălăriilor mele de primăvară și vară,

care sunt minunate de frumoase și făcute după ultima modă. Depozitul meu l-am îmbogățit cu pălării la modă în măsură cum n'a fost.

Primesc curățirea și văpsirea de pălării de postav ori de paie în ori-ce culoare.

Pălării florentine se curățesc exclusiv numai la mine

CALC ȚILINDRE LA DORINȚĂ IMEDIAT.

Comande din provincie se efectuează de loc.

Filtru pentru vin și rachiu totdeauna la depozit.

Cu deosebită stimă:

167 1-5

Bittenbinder Konrad,
pălărier.

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 42 vis-à-vis de „Crucea Albă“.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, smuțeli, ținturi de ureche, bătăi de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Însușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent. Când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eără pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieffinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 -197

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

CORNEL TĂMĂȘDAN

neguțator de condimente, delicate și ape minerale în ARAD

Calea Archiducului Iosif Numărul 12.

Recomandă depozitul său bogat arangeat, unde se poate căpăta: marfă colonială, delicate, cea mai fină teă din străinătate, rum, procurate din sursele cele mai renumite, tot felul de ape minerale, vinuri din patrie și străinătate, șampanie franceză și ungară, cognacuri pe lângă preparările cele mai echitate.

— Sămênțe de séménat de ale lui Mauthner.

Pachetare gratuită. La cumpărare cu bani gata 20% rabat.

158 7-20

■ N-rul Telefonului 419. ■

Prăvălie nouă!

ifj. FITUS JOZSEF

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

ARAD, Strada Forray nr. 4.

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan pentru cafea, ceaiu vase de lavoar, obiecte de gală din majolikă, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

178 8-15

Telefon 423.

KOSÁR BÉLA

Timișoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15.

Piane, pianine, harmonii, cimbele, fabricate proprii și construcții recunoscute.

Fabricate dela fabricii din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisonne.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

Intenare.

189 1-26

Catalogul cu prețuri gratuit.

Primul și cel mai mare Institut de
galvanizare, nikelizare și emailare,

provăzat cu lumină electrică 142 3-10

■ în TIMIȘOARA. ■

JOZSEF-VÁROS, PIAȚA KÜTTL Nr. 3.

POLLÁK JAKAB

Biciclete noi dela 100 coroane în sus.
Biciclete cu motor dela 500 coroane în sus.

De oare-ce atât bicicletele, cât și automobilele însuși le fabrică, mă sflu în pozițiunea de a putea acorda p. t. mei clienți cele mai mari favoruri.

Repararea perfectă a unui biciclu vechiu, nikelizarea, emailarea și repararea, mâner nou, pedal nou la olaltă 24 coroane.

Un automobil de 10 cai, un nou omnibus (fabricat propriu) să află de vânzare.

In binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Intreprinderi de zidire

Primesc tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, cripte, școale etc., în ori ce stil; primesc tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandel, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Să primesc zidiri de case de locuit și de închiriat și pe lângă achitare în rate.

Planuri, bugete gratuite.

Strămutare de local.

Aducem la binevoitoarea cunoștință a p. t. prietenilor și prăvăliilor noastre, și a tuturor acelor domni, cari până aci ne-au onorat cu comandele lor, că

Prăvălia noastră de tapiserie și mobile,

care există de 28 ani

am strămutat-o din casa Nádasdy de pe piața Libertății,

în strada Forray Nr. 6

Nr. 170 3-5 (casa proprie)

unde avem permanent în deposit mare număr de tapete, mobile de tot stilul, cari să pot lucra și după desemnuri.

Obducem mese de billiard atât în loc cât și în provincie. Serviciu prompt și solid.

Rugăm binevoitorul sprigin al On. public și pe mai departe. Cu toată stima

N-rul telef. în loc și provincie 132.

Berán Antal și fiul.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 94-

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Cel mai estin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de

Oroloage și giuvaricale

din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clăornicar și juvaerģiu

Arad, strada Templon.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

Wecker " 1.50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă 1005 185- aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438. —

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Batthányi, p. Dózsa, colț cu statua sf. Maria.

148 8-80

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbină de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandăndă-ne în atențiunea On. Public și a On. preoțimii cu cele mai bune lumini de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.